

BEHOUD VAN SCHAAAL EN MONUMENTALE WAARDEN

Hoek Spui en Gedempte Gracht, de te slopen panden bevinden zich rechts

LAATSTE NIEUWS OPKNAPBEURT PAVILJOENSGRACHT

Natuurlijk zijn we als Vrienden blij met elke opknapbeurt maar in het geval van een pandje op de Paviljoensgracht is het de vraag of het pand er werkelijk het eigen karakter en identiteit mee terugkrijgt. Eerdere bezwaren van de Vrienden en anderen werden niet beantwoord en het college gaf een vergunning. Ondanks ingediend bezwaar is een aannemer begonnen en is bijvoorbeeld de winkelpui verder verminkt. Méér hierover op de website van de Vrienden: vriendenvandenhaag.nl/actualiteit/laatste-nieuws-opknapbeurt-paviljoensgracht.

STEUN AAN BEHOUD PANDEN GEDEMPTEN GRACHT

Aan de Gedempte Gracht, naast de Nieuwe Kerk, bevinden zich de laatste panden van wat ooit een bloeiende Joodse buurt was. Door de jaren heen zijn deze panden verwaarloosd en in verval geraakt. In 2016 stelde de gemeente een bestemmingsplan vast, met als doel herstel van deze panden. In de toelichting staat zelfs dat op termijn dit rijtje panden als monument zou kunnen worden aangewezen. Daar is niets van terecht gekomen.

Sloop

Nu wil de eigenaar van de panden, de stichting Levi Lassen, de panden slopen en vervangen door hoge huizen in retrostijl en een enorme winkelruimte op de begane grond. Levi Lassen is een goede doelen stichting en geeft aan dat zij het beste met behoud van de Joodse buurt voor heeft.

De Vrienden betreuren dat op deze manier panden die monumentwaardig en waardevol zijn, wat in eerste instantie ook door de gemeente werd onderkend, toch worden gesloopt. De panden geven de Nieuwe Kerk haar maat en schaal. Wij hebben daarom onze steun uitgesproken aan het initiatief van SOS Den Haag om de voorzieningenrechter te verzoeken om de sloop van de 'Levi Lassenpanden' aan de Gedempte Gracht voorlopig op te schorten. Doel is mede de 'beschermd' structuur van kavels en erven te behouden zoals die in een bouwhistorisch onderzoek door gemeente en Levi Lassen is omschreven, maar waarvan de inhoud sinds 2010 onder de pet gehouden is.

BEHOUD OPBOUW AAN FREDERIK HENDRIKPLEIN

Den Haag kent weinig pleinen met monumentale uitstraling. Het Frederik Hendrikplein is een monumentaal en groen woonplein, wellicht wat aan het oog onttrokken door een parkje en een speeltuin. Karakteristiek voor het plein is onder meer de variatie in de bovengediepte. Trapgeveltjes, pinakels en complete kapverdiepingen (ten onrechte dakopbouw genoemd), zijn kenmerkend voor de rijke variatie in Duinoord en Statenkwartier. Een in het oog springend punt op het plein is de hoek met de Frederik Hendriklaan, waar een horeca-onderneming met terras is gevestigd.

Beschermd stadsgezicht

De eigenaar van het hoekpand bij dit terras heeft vergunning gevraagd om de huidige kapverdieping te vervangen door

een volledige extra verdieping (zie foto). De fijne schaal en afwisseling verdwijnt op de straathoek: een aantasting van het beschermd stadsgezicht. Het pand maakt deel uit van het rijksbeschermd stadsgezicht Statenkwartier. De aanwijzing van de minister, bijlage bij de regels van het bestemmingsplan, noemt: het bebouwingsbeeld, de structuur, schoonheid en ruimtelijke samenhang. De toelichting – eveneens bijlage bij de regels van het plan – noemt de afwisseling in dakvormen ‘opvallend, met veel aandacht voor de detaillering van onder meer deuren, ramen, daklijsten en hekwerken’. De waarderingskaart van de toelichting heeft de straatwanden van het Frederik Hendrikplein gekwalificeerd als ‘belangrijke bebouwing met hoge ensemblewaarde’.

De Monumenten- en Welstandscommissie heeft zich aan de hand van de tekeningen nauwelijks een beeld kunnen vormen van de gecompliceerde architectuur en stedenbouwkundige samenhang. Eenvoudigweg omdat de aanvrager deze niet in tekeningen heeft aangeleverd zoals het BOR (Besluit omgevingsrecht) dat verlangt.

Het is duidelijk dat wanneer niet alle cordonlijsten, klossen, banden en sierstukken in beeld zijn gebracht een verdere

vershraling op de loer ligt. Dat achten wij onaanvaardbaar in een beschermd stadsgezicht.

Onvolledig, onjuist en onzorgvuldig

Wij sluiten ons aan bij de inhoud van het externe rapport van ir. E.J. Nusselder, dat is ingebracht bij het bezwaar van de stichting Bescherming Architectuur Statenkwartier (www.bas-statenkwartier.nl). Het in de vergunning opgenomen welstandsadvies is onvolledig en onjuist. Het is onzorgvuldig tot stand gekomen en het college kan zich dus niet zonder meer baseren op het verstrekte advies uit de hamerstukkenlijst.

Navrant is dat dit onzorgvuldige welstandsadvies wordt ingezet om ontheffing te verlenen van de desbetreffende planregels op grond van de ‘kruimelregeling’. Weer wordt deze regeling ingezet met ernstige gevolgen voor het monumentale karakter van onze stad.

Peter Drijver, Werkgroep Levende Historie
levendehistorie@vriendenvandenhaag.nl

Afb. A. Panoramabeeld van de betreffende gevelwand in het beschermd stadsgezicht Frederik Hendrikplein. Onder de gele pijl het betreffende pand. Bij de groene pijl het hoektorentje dat als tegenhanger of pendant voor het door impliciete sloop bedreigde torentje van het besproken pand geldt

Afb. B. Hierboven een uitsnede uit hetzelfde beeld met daarin geaccentueerd aangegeven de hier aangevochten beoogde dakopbouw. De vergroving in massa en articulatie van de historische bouwsubstantie in het Beschermd Gezicht is evident. (Beeld Ir. E.J. Nusselder, foto Maarten Ruijters)